

Valkurs og val av nominasjonskomite

- For: Soknerådsleiarar- og medlemmer, valstyre, daglege leiarar, kyrkjeverjer og andre som har ansvar og funksjoner i samband med førebuing og gjennomføring av kyrkjevalet
- Kurs/val på følgjande stadar og tidspunkt frå kl.16.30/1715 – 20.00:
 - ✓ Romsdalsprostia 4. januar i Domkyrkjekjellaren
 - ✓ Nordmørsprostia 5. januar på Tingvoll menighetshus
 - ✓ Nordre Sunnmøre prosti, 11. januar Kyrkjetorget Ørskog
 - ✓ Søre Sunnmøre prosti, 12. januar på SUFH

Kirkevalget 2023

Kva er kyrkjevalet

Kvifor er kyrkjeval viktig?

- Demokratisk organisasjon
 - Sokneråd
 - Bispedømeråd/Kirkemøtet
- Ved kyrkjevalet har alle medlemmer i kyrkja sjansen til å vere med å bestemme og påverke framtida til kyrkja
- I vår del av landet er det høg medlemsprosent i kyrkja
 - Mange aktive utanom stab

Ti gode grunner til å vera med i soknerådet:

- 1 . Du bidreg til å halda lokalkyrkja levande
- 2 . Du vert del av eit kristent fellesskap
- 3 . Du gjer ein viktig jobb for fellesskapet
- 4 . Du kan sørgja for eit trygt og godt fritidstilbod for barn og unge
- 5 . Du får innblikk i og påverkar dei demokratiske prosessane i kyrkja
- 6 . Du får eit nytt nettverk i lokalmiljøet ditt
- 7 . Du kan sørgja for at kyrkja di er ein open og inkluderande kyrkje
- 8 . Du pregar aktivitetstilbodet i nærmiljøet ditt
- 9 . Du får nyttig styrerøynsle som du kan bruka i andre samanhengar
- 10 . Du kan oppdaga nye sider ved deg sjølv

Kva er kyrkjevalet?

- To val:
 - Val av sokneråd
 - Val av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kyrkjemøtet – 7 medlemmar
 - Val av prest og lek kyrkjeleg tilsett til bispedømmeråd
- Det er også nokon andre val for enkelte veljarar:
 - Val av Døves menighetsråd og døvekyrkjelydane sin representant i Oslo bispedømmeråd og Kyrkjemøtet
 - Val av Saemien Åålmegeraerie, råd for samisk kyrkjelyd i sørsamisk språkområde og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kyrkjemøtet

Styre og stell

- **Valting:** Valdagane, til forskjell frå perioden for førehandstemming
- Valråd:
 - **Valråd:** Blir peika ut av bispedømerådet.
 - Dei som styrer valet til bispedømmeråd og Kirkemøtet i bispedømmet
 - Valstyresmakt for ein del spørsmål i samband med val av bispedømeråd og Kyrkjemøtet.
- Nominasjonskomitéar
 - Ved soknerådsva: Ei gruppe nedsett av sokneråd som leverer eit listeforslag.
 - Ved bispedømerådsva: Ei gruppe med ein representant pr prosti valt av sokneråda som leverer eit listeforslag.
 - Ved val av lek kyrkjeleg tilsette: nominasjonskomité består av kyrkjelege tilsette
 - Ved val av prest: nominasjonskomité består av prestar
- Nomineringsgrupper
 - Grupperingar som Åpen Folkekirke, Bønnelista og Frimodig kirke

Styre og stell

- **Valstyre:**
 - De som styrer valet lokalt i soknet
 - Soknerådet fungerer som valstyre. Ansvarleg for førebuing og leiing av valet.
- **Stemmestyre:**
 - Blir peika ut av valstyret når valting blir halde fleire stader.
 - Har ansvar for gjennomføringa stemmegivinga på kvar stad.
 - Kan stemmes fleire stadar, har kvart vallokale eit stemmestyre
- **Stemmekrets:** Geografisk inndeling i kommunen som avgjer kor ein skal stemme på valtinget
- **Manntal:** Oversikt over alle i stemmekretsen/soknet som har stemmerett
 - På valdagen berre på papir
- **Stemmegiving:** Når ein veljar gir ei stemme
- **Fleirtalsval:** Valordning som blir brukt der det berre er ei liste i valet - Sokneråd
- **Høvetalsval:** Valordning som blir brukt når det er to eller fleire lister i valet - Bispedømeråd
- **SR:** Sokneråd.
- **BDR:** Bispedømeråd

Valrådet sine oppgaver

- Innkalle til prostivise valmøte med representantar frå sokneråda.
 - 4 møter: Molde, Tingvoll, Ørskog og Ulsteinvik
- Kontrollere at kandidatar til nominasjonskomitéane er valbare
- Ansvar for å sikre kjønnsbalanse i nominasjonskomiteen.
 - Eventuelt foreta justeringar.

Valrådet sine oppgaver

- Ansvar for gjennomføring av valet til bispedømeråd og Kyrkjeval
- Organisere val til nominasjonskomitéen, seinare idag.
- Bistå prostane i val av prest til bispedømeråd/kyrkjeråd
- Bistå kyrkjeverjene ved prostesete i val av lek kyrkjeleg tilsett til bispedømeråd/kyrkjerådd
- Kunngjere kandidatlistar.
- Ansvarleg for valoppgjer (oppteljing og rapportering).

Kirkevalget 2023

Endringar ved kyrkjevalet

Kyrkjevalreglane – Endringar ved soknerådsva

- I tillegg til førehandsstemmer på papir kan ein stemme digitalt på førehand
- Tal varamedlemmer i soknerådet
- Det er mogleg med felles sokneråd for fleire sokn i same kommune
- Nasjonale tidspunkt og stadar for førehandsstemmegiving i perioden.
 - Valhandboka kap. 1.7

Kyrkjevalreglane – Endringar ved Bispedømerådsva

Digitalt førehandsval i tillegg til førehandsstemmer på papir

Digitalt val av andre tilsette (leke tilsette)

Digitalt val av prest (geistelege ansatte)

Ny frist for å velje kandidatar til nom.kom: 1. februar

Oppfordring om å fremme kandidatar til alle vallister innan 1. feb.

Nasjonale tidspunkt og stadar for førehandstemmegiving i perioden - papir
10. aug – 8. sep

Endring av reglar for presentasjon av kandidater

KR trykker opp stemmesedler til bispedømmeråd

Nytt ved kyrkjevalet 2023

Kyrkjevalreglane § 9

- Digital førehandstemmegiving i perioden frå 10. august til 6. september 2023
- Førehandstemmegiving på papir: 10. august til 8. september 2023
- Eit nasjonalt tidspunkt for førehandstemming på papir:
 - **31. august i valåret i tidsrommet 15:00 til 20:00 for fellesrådet**
 - I forbindelse med en gudsteneste minst ein søndag i perioden for førehandsstemmegiving
 - Minst to timer i veka i perioden for førehandsstemmegivinga
 - Bør legge til rette for førehandsstemmegiving på institusjon, eit arrangement retta mot unge

Kirkevalget 2023

Kommunikasjon/informasjon

Lurt å ha: kommunikasjonsplan

•KVEN:

Avklar **kommunikasjonsansvarlig** i kyrkjelyd og fellesråd.

•KVA:

Bruk nasjonale ressursar, følg oppskriftene!

•KVAR:

Nettside og sosiale media: om valet, nominasjonsfasen, om kandidatane, om stemmegivning.

Kyrkjelydsblad: om valet og intervju med rådsmedlemmar.

Lokale media: pressemeldingar om val i nominasjonsfasen og stemmefasen, annonsere etter kandidatar.

vil du ha eit godt råd?

Kommunikasjon for kyrkjeval

- **Gjere valet kjend** for veljarane (veit ikkje om val og kandidatar)
- **Mobilisere kandidatar** til å stille til val («Vil du ha eit godt råd»)
- **Mobilisere medlemmar** til å stemme (er medlem, vil påvirke)
- **Evt. bonus:** gjere dei tilsette stolte av arbeidsplassen sin

Nasjonale kampanjar

- **Nominasjonskampanja** «Vil du ha et godt råd» - tilpassast lokalt
- **Omdømekampanje** vår/sommar «Rom for deg»
- Om **digital førhandsstemming** frå 10. Aug.
- **Bruk stemmeretten:** Vil du ha eit godt råd, så gi di stemme

Kirkevalg.no

- Informasjon retta mot veljarane
 - Kva og kvifor kyrkjeval, kvifor bør ein stemme i kyrkjevalet
 - Sida har også informasjon retta mot dei som ønsker å stille til val
- Vil hente informasjon direkte frå valmodulen i medlemsregisteret så veljarane kan finne informasjon om lister og kandidatar
 - For at veljarane skal vite kva og kven dei kan stemme på, er det viktig at det blir fylt ut mest mogleg informasjon om kandidatane i valmodulen

Materiell på Ressursbanken

- Inneheld det ein treng for å arrangere val
 - Hovudsida Kyrkjevalet 2023
 - Valhandbok, rettleiingar, skjema, opplæring
 - Praktisk gjennomføring av kyrkjevalet
 - Råd og rettleiing. Sjekkliste, kandidatpresentasjonar, plakatar, klistremerke til valurne, opning av valting, mal til t-skjorter til funksjonærar og andre
 - Kommunikasjonsressursar til kyrkjevalet
 - Materiell til dei ulike fasane, postar til SoMe, annonsar, logoar, bilete
 - Rettleiing til valmodulen
 - Retningslinjer for korleis fyller inn og bruke valmodulen

Ressursar til val- kommunikasjon

[Ressursbanken.kirken.no](https://ressursbanken.kirken.no): Tips, råd og to do-
lister i dei enkelte fasane

[Kirkevalg.no](https://kirkevalg.no)

Nyheitsbrev om valet fra Kirkerådet –
[abonner!](#)

Bispedømekontoret sine ressurspersonar
(Arvid, Elin, Kurt)

Kirkevalget 2023

Nominasjonsprosessen

Nye frister for nominasjonsarbeidet

Nominasjons-fasen:

- 1. februar - val av nominasjonskomiteer (prosti-vise møter)
- 31. mars – innlevering av listeforslag til valstyret/ valråd

Valglister og grunndata

- 2. mai – godkjenning av vallistene i råda
- 15. mai/ 22. mai - supplerande nominasjon

Andre viktige fristar

- 15. desember 2022: Oppfordring til sokneråd og ungdomsråd om å sende forslag til leke kandidatar til Bispedømmerrådsvalet
- 15. desember 2022: Oppfordring til prester og leke kyrkjelege tilsette om å sende inn forlag til kandidatar til Bispedømmerrådsvalet
- 15. desember 2022: Kunngjering av oppfordring om å stille liste ved valet.
- Nominasjonskomitéane er oppnemnde, frist 1. februar 2023
- **Alle listene skal vere innlevert Valrådet innan 31. mars kl. 12:00**
- **Valrådet skal godkjenne listene innan 30. april**
- **Skjæringsdato 30. juni.** Dato for folkereg. mottar melding bestemmer
- **Distribusjon av lister**

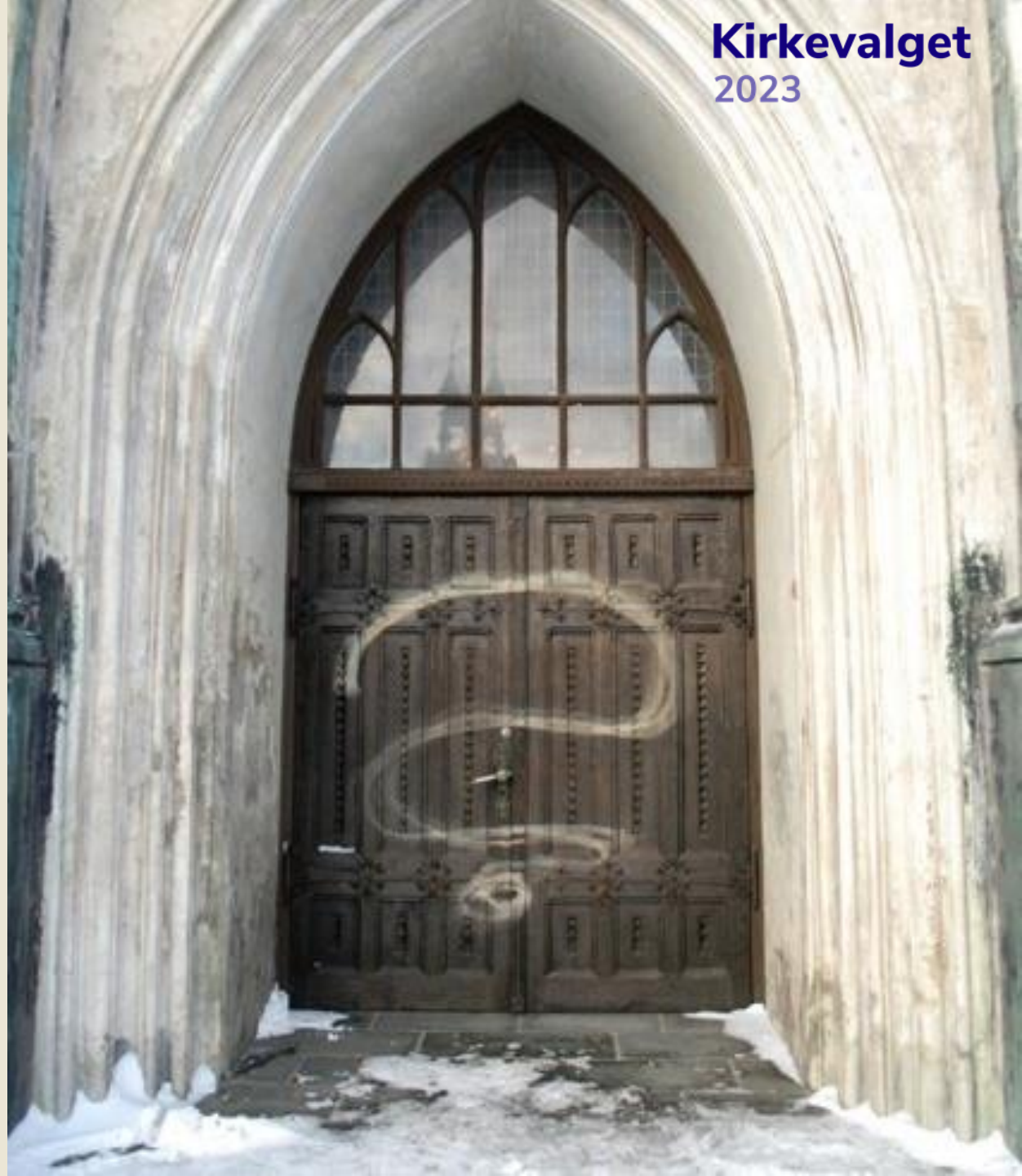
KVEN SKAL INN I 2023?

Ved bispedømmerådsval/kyrkjemøteval

- Nominasjonskomiteen si liste
- Åpen folkekirke
- Bønnelista
- Frimodig kirke
- Andre?

Ved soknerådsvalet

- Valstyret/nominasjonskomiteen si liste
- Andre?

Korleis startar arbeidet med nominasjonskomite til Bispedømmeråd?

- **Prosten** kallar soknerådsleiar eller eit medlem fra kvart sokneråd i prostiet til valmøte for å velge nominasjonskomité.
- Nominasjonskomiten vil ha **7** medlemmer: ein for kvart prosti (+ vara) + ungdomsrepresentant
- Dette blir gjort i kveld på dei prostivise valmøta

Val til nominasjonskomitéen

(Kyrkjevalreglane § 3-1 (1) og Valhandbok 2, pk 5.2):

I forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- *Et lekt medlem og et lekt varamedlem valgt fra hvert prosti i bispedømmet. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valgmøte. Valgmøtet kan gjennomføres digitalt. Møtet finner sted innen 1. februar i valgåret. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme. Valget avgjøres ved simpelt flertall.*
- *Ungdomsrådet vel ei repr.*
- *Begge kjønn skal være representert i nominasjonskomiteen med minst 40 prosent. Dersom nominasjonskomiteen etter valg og oppnevninger etter bokstav a til c ikke får representasjon av minst 40 prosent av begge kjønn, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn ved valgene etter bokstav a opp på de respektive lister i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse.*

Korleis starte arbeidet med nominasjonskomite til lek kyrkelege tilsette

Valhandbok 2, kp. 8

- **Kyrkjeverje** ved prostesetet kallar inn dei lek kyrkjelege tilsette i kvart prosti til valmøte
- Møtet skal haldast innan 1. februar i valåret
- På valmøtet skal det veljast eit medlem og eit varamedlem til nominasjonskomiteen. Det bør velje slik at yngre tilsette og begge kjønn er representert

Korleis startar arbeidet med nominasjonskomite til val av prest?

Valhandbok 2, kp. 8

- Valrådet, i samarbeid med **prosten**, skal kalle inn prestar i ordna kyrkjeleg stilling i kvart prosti til valmøte. Hugs alle!
- På valmøtet skal det veljast eit medlem og eit varamedlem til nominasjonskomiteen. Ein bør velje slik at yngre tilsette og begge kjønn er representert
- Nominasjonskomiteen for prestane består av ein prest fra kvart prosti.
- Nominasjonskomiteen blir valt av prestane i prostiet som er i «fast ordnet kirkelig stilling»
- Valmøte innan 1. februar i valåret

Nominasjonsprosess til soknerådsvalet (innan 1. febr.)

Valhandbok 1, kp. 5.2

- Sokneråd (Valstyre) oppnemner nominasjonskomite
 - Minst 3 medlemmer, (størrelse etter lokale forhold, breidt sammansett)
 - Skal setje opp kandidatliste
 - Ulik medlemstal i sokneråd, nye reglar for tal på varamedlemar
- Mål for listeforslaget er legge grunnlaget for god samansetning av rådet
 - Pass på at 20% under 30 år / Kjønnfordeling, 40% Geografi / Ulik erfaring, bakgrunn, funksjonsevne / kontinuitet
- Nomineringsgrupper, listeforslag (valhandboka 5.5)
- Bruk skjema

[5.5a listeforslag val til sokneråd nominasjonskomiteens liste nn.pdf \(kirken.no\)](#)

4 medlemmer, minst 3 vara
6 medlemmer, minst 4 vara
8-10 medlemmer, minst 5 vara
Kyrkjevalreglane, § 8.4

Medlemsregister/Manntall

kirkeverge behandlingsansvar for medlemsreg. Valhandboka 4 Stemmerett og valgbarhet

- **Valhandboka 4.2.5.**
- For å minske risikoen for ulovlig spredning av opplysninger, anbefaler Kirkerådet at nominasjonsgruppen setter opp personer de ønsker å få opplysninger om, og deretter få hjelp av en med tilgang til medlemsregisteret til å sjekke at personene er medlem og dermed valgbar.

Valhandboka 4.2.3. Om manntall for prestar og leke kirkelig tilsatte

Kirkelige fellesråd har en plikt til å gi Kirkerådet og/eller bispedømmerådet de opplysninger det trenger i forbindelse med opprettelsen og oppdateringen av manntallet.

kirkevalgreglene § 2-6 første ledd:

«Den enkelte person skal fra senest 10. august få anledning til å gjøre seg kjent med opplysninger i soknets manntall om seg selv eller en annen person som en har fått fullmakt fra.»

På valdagen så skal ein ha ein fysisk kopi av manntalet å krysse av i. Utskrift vil bli tilgjengeleg etter at kryss for digital førehandsstemming er på plass. Dette skal vere tilgjengeleg for dei valfunksjonærane som skal handsame stemmene, men skal ikkje «ligge framme» viss ein i det legg at kven som helst kan få tilgang til å sjå informasjon der.

DEN NORSKE KIRKE

Valmøter kan vere digitale

Alle listene skal vere innlevert valrådet innan 31. mars kl. 12:00

Kirkevalget 2023

Stemmerett

Valkort

Kirkevalget
2023

- KR har bestemt:

- I 2023 vert det ikkje sendt ut valkort

- Det desidert dyraste elementet i gjennomføring av valet
- Ikkje viktig for gjennomføring av valet, legitimasjon tilstrekkeleg
- Misser merksemd om og førehandsomtale av valet
- Misser direkte kommunikasjon til alle medlemmer

(Valhandbok 1, §2-1 og 2.2)

Ved val av sokneråd:

- Fyller 15 år i løpet av året
- Medlem av Den norske kyrkja
- Bur i soknet

Ved val av leke til bispedømeråd og Kyrkjemøtet:

- Fyller 15 år i løpet av året
- Medlem av Den norske kyrkja
- Bur i soknet
- Ikkje har stemmerett som prest eller lek kyrkjeleg tilsett

Kven kan veljast/Krav til kandidat

(Valhandbok 1, §3-1 og 3-2)

- Ved val av sokneråd:
 - Stemmerett ved val av sokneråd
 - Fyller 18 år i løpet av året

- Ved val av leke til bispedømeråd og Kyrkjemøtet:
 - Stemmerett ved val av leke til bispedømeråd og Kyrkjemøtet
 - Fyller 18 år i løpet av året
 - Ikkje er tilsett ved bispedømekontoret i ei stilling på over 15 timar i veka
 - Ikkje er tilsett i Kyrkjerådet

Val av prest og andre tilsett repr. til BDR og til KM

(Kyrkjevalreglar § 2-1,2-2, 2-3)

- Kven har stemmerett:
 - Val av geistleg tilsett medlem til bispedømmerådet (Valhandbok 2, kp 4.1.2.)
 - Tilsatt i fast ordna kyrkjeleg prestestilling.
 - Ordinert prest som gjør tjeneste i en lek kirkelig stilling ved bispedømmekontoret, for eksempel som stiftsdirektør eller saksbehandler, vil ha stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt.
 - Ordinert og medlem i Dnk
 - Stilling på minst 40%
 - Val av lek tilsett medlem til bispedømmerådet (Valhandbok 2, kp 4.1.3.)
 - Tilsatt av SR, FR eller BDR og medlem i DNK
 - Ikke har stemmerett som prest
 - Stilling på minst 40%
 - Kyrkjerådet avgjer tvilstilfelle

Valhandbok 2 pk 8.4

- Framgangsmåte når ein stemmer
 - Valet av prest og lek kyrkjeleg tilsett skjer gjennom digital stemmegivning. KR fastset utforming av stemmeseddel og er ansvarlig for konfigurering av det digitale valsystemet, jf. kyrkjevalforskrift § 3-5.
 - Bispedømmet har ansvar for at vallistene blir lagt rett inn i valgmodulen, slik at dei kjem opp på stemmesetelen i det digitale valgsystemet.
 - Velgjarane kan stemme digitalt over internett ved å logge seg på det digitale valsystemet fra 10. august kl. 09.00 til og med utgangen av 6. september 2023. Innlogging via Bank-ID eller tilsvarende.

Overføring av stemmerett

- Kirkeordningen § 6, andre ledd:
 - «*Biskopen kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i.*»
- Biskopen kan overføre «tilknytningen» for et begrenset evt. ubegrenset tidsrom.
- Vedtak bør ha startdato fra når soknetilknytninga blir overført, og eventuelt sluttdato,
- Person som er valgt inn i soknerådet og som i løpet av valperioden flytter ut av soknet til nabosokn, kan halde fram i soknerådet dersom vedkommende søker om det, og biskopen gir samtykke.
- Digitalt søknadsskjema:
 - <https://ressursbanken.kirken.no/globalassets/ressursbanken/kirkevalg/skjema/4.1.3%20s%C3%B8knad%20om%20overf%C3%B8ring%20av%20soknetilknytning%20bm.docx> , sjå <https://ressursbanken.kirken.no/>
- **Frist for å behandle søknadene hos Biskopen: 31.mars 2023**
 - more.bdr@kirken.no

Kirkevalget 2023

Førehandsval

Perioden for førehandsstemming

- Digitalt: 10. august til 6. september
 - På papir i eige sokn: 10. august til 8. september
 - På papir i anna sokn: 10. august til 1. september
- Eit nasjonalt tidspunkt for førehandstemmegiving 10. august til 8. september 2023:
- **31. august i valåret i tidsrommet 15:00 til 20:00 i fellesrådsområdet**

Valhandbok 1, kp 7.3

- Ved kyrkjevalet i 2023 vil det for første gong bli lagt til rette for digital førehandsstemming.
 - Pålogging skjer med Bank-ID eller tilsvarande.
 - Ein veljar kan stemme digitalt fleire gonger. Den siste digitale stemma blir den gjeldande.
- Ein veljar som har stemt digitalt, kan ikkje stemme på nytt på papir
- Når ein stemmer digitalt er det veljaren sitt ansvar å sørge for hemmeleg val
- Det skal alltid vere mogleg å stemme på papir når det er kunngjort førehandsstemming

Tid og stad for fysisk førehandsstemming

- Alle skal kunne førehandstemme på det nasjonale tidspunkt:
 - 31. august frå 15:00 til 20:00.
- Det **skal** også leggest til rette for førehandsstemmegiving:
 - I samband med ei gudsteneste minst ein søndag i perioden for førehandsstemmegiving
 - Minst to timar i veka i perioden for førehandsstemmegivinga.
- Det **bør** også leggest til rette for førehandsstemmegiving:
 - På dei institusjonar som geografisk høyrer til det enkelte sokn
 - I samband med minst eit arrangement for unge.
- Det må **alltid** vere minst to stemmemottakarar til stades!

Endringar på stemmesetelen

Ved soknerådssval som fleirtalsval:

1. Veljaren kan gi ei ekstra personstemme til inntil tre kandidatar på lista ved å sette kryss ved namnet til vedkommande.
2. Veljaren kan også enten skrive inn inntil tre valbare personar. Desse får ei personstemme kvar.

Ved sokneråds og bispedømerådssval som høvetalsval:

1. Veljaren kan gi ei ekstra personstemme til inntil tre kandidatar på lista ved å sette kryss ved namnet til vedkommande.
 2. Veljaren kan gi inntil tre «slengarar» til kandidatar frå ei anna liste ved å føre opp namnet i eit eige felt. Desse får ei personstemme, og lista gir ei listestemme per slengar til lista til vedkommande.
- Andre endringar tel ikkje

Opningstider og vallokale – Valting

Valhandboka kap. 8

Valdagar

- (10. og) 11. september

Tid og stad

- Skal vere i lokale i direkte nærleik til kommunestyre- og fylkestingsvalet
- Skal ha same opningstider og -dagar som kommunestyre- og fylkestingsvalet i kommunen
- Stemmegiving i samband med gudsteneste 10. september kan haldast som del av valtinget

Viktige datoer - sokneråd

➤ **Januar:** Soknerådet begynner arbeidet som valstyre

➤ Presentasjon til nominasjonsarbeidet

- 1. februar: Frist for oppnemning av nominasjonskomité
- 31. mars kl. 12:00: Frist for innlevering av alle listeforslag
- 15. mai: Frist for evt. supplerande nominasjon soknerådsva
- 30. juni: Skjeringsdato for manntalet
- 10. aug: Frist for å kunngjere valet (tid og stad m.m.)
- 10. aug.–8. sept.: Førehandstemming på papir (i annet sokn innan 1. september)
- 10. aug.–6. sept.: Førehandstemming digitalt
- (10.)–11. september: Valdagar
- 13. september: Frist for registrering i valmodulen av oppslutning ved valet, valresultat m.m.
Soknerådsvalet skal vere ferdig telt opp

Snakk om valet!

- I stab og råd
- Blant frivillege
- Konstruktivitet
- Ha ei positiv tone 😊
- Vèr stolt over kyrkjedemokratiet!

